

Nr pary	Imię i nazwisko studenta	Wydział
		grupa
data	Nazwisko prowadzącego	Zaliczenie

F22. Badanie wolnych rodników metodą elektronowego rezonansu paramagnetycznego

Celem ćwiczenia jest poznanie zjawiska elektronowego rezonansu paramagnetycznego oraz jego zastosowania do badania wolnych rodników

Zagadnienia.

wolne rodniki – powstawanie i właściwości, działanie przeciwutleniaczy, metody wykrywania wolnych rodników, elektronowy rezonans spinowy – opis metody.

Literatura

Jaroszyk Rozdział 23.10.; **Przestalski** Rozdział III.3. Fizyczne metody badań cząsteczek; **Biofizyka dla Biologów** Rozdział 4.3.4.3. Elektronowy rezonans paramagnetyczny.

Przyrządy i materiały: spektrometr EPR (cewki Helmholtza, głowica pomiarowa, panel sterujący na komputerze), próbka **TCNQ** (sole aniono-rodnikowe 7,7,8,8-tetracyjanochinodimetanu) i **DPPH** (wolny rodnik 2,2-difenylo-1-pikrylohydrazyl).

Wykonanie ćwiczenia

Przed wykonaniem ćwiczenia zalecane jest przeprowadzanie symulacji zjawiska rezonansu magnetycznego korzystając z programu **mri pl.jar** dostępnego na ekranie startowym komputera.

1. Włącz zasilanie spektrometru a następnie włącz komputer.
2. Na ekranie wskaźnikiem myszy otwórz katalog **CWNE_AR** a następnie dwukrotnie kliknij na plik **cwne_SRV**.
3. Po załadowaniu programu, pojawi się panel z ekranem i przyciskami sterującymi. Na górnym pasku w zakładce **Spektrometr** wybierz **Connect**.
4. Następnie na panelu spektrometru ustaw następujące parametry skanowania:
5. W boksie **Mode** zaznacz **ESR**.
6. W boksie **Detection** ustaw: **B0 17.84 by 0.01 Gs**; **F 50 000 kHz by 0.5 kHz**;
Gain 50; **Phase 84** ;
7. W boksie **Modulation** ustaw: **Field sweep 5 Gs** ; **2 Mod Amplit. 0.05 Gs**;
Sweep time 1 min;
8. W boksie **Acquisition** ustaw: **Acc 1**;
9. Po ustawieniu powyższych parametrów, pod kontrolą osoby prowadzącej zajęcia włóż próbkę rodnika **TCNQ** do głowicy pomiarowej a następnie całość wsuń do cewki Helmholtza.
10. Naciśnij przycisk **START** i rozpocznij pomiar sygnału dla badanej próbki.
11. Po zakończeniu skanowania zapisz sygnał pod nazwą **tcnq1.dcw** wybierając **File / Save data as....**

12. Po zapisaniu danych przejdź do panelu **Proc**, naciśnij **Open file** i otwórz zapisany przed chwilą plik.
13. Z górnego paska wybierz **Absorption** a zapisany sygnał tym razem jako widmo absorpcji pojawi się na dolnym ekranie.
14. Przeprowadź analizę sygnału, tj. naciskając kolejno przyciski **G**, **HDB** oraz **Integral** odczytaj wartości stałej g – **G**, szerokości pasma – **HDB** oraz powierzchnię pod sygnałem – **A**. Wyniki wpisz do Tabeli 1.
15. Naciskając przycisk **Setup&Acq** przejdź z powrotem do panelu skanowania i przeprowadź dwa kolejne pomiary sygnału zmieniając parametr **2 Mod Amplit.** na wartość **0.1 Gs** a następnie na **0.2 Gs**. Sygnał zapisz odpowiednio w plikach **tcnq2.dcw** oraz **tcnq3.dcw**.
16. Dokonaj analizy zmierzonych sygnałów postępując zgodnie z punktami 12-14.
17. Zmień próbkę na rodnik **DPPH**. Wykonaj pomiar sygnału i jego analizę zgodnie z procedurą opisaną w pkt. 10 – 14, dla parametru **2 Mod Amplit.** o wartości **0,05 Gs**, **0.1 Gs** oraz **0.2 Gs** przy czym zmierzone sygnały zapisz kolejno pod nazwą: **dpph1.dcw**, **dpph2.dcw** i **dpph3.dcw**. Wyniki wpisz do Tabeli 1.

Tabela 1. Parametry sygnału EPR zmierzone dla TCNQ i DPPH**Swobodny elektron $g = 2.0023$**

	TCNQ			DPPH			N_s
	G	HDB (szerokość pasma)	A (powierzchnia)	G	HDB (szerokość pasma)	A (powierzchnia)	[wolnych rodników / cm^3]
mod 0.05							
mod 0.1							
mod 0.2							

Opracowanie wyników

1. Korzystając z otrzymanych wyników oblicz (dla każdego mod), na podstawie wzoru (1), zawartość wolnych rodników N_s w próbce TCNQ przyjmując DPPH jako standard, który posiada w badanej próbce $N_w = 2 \cdot 10^{12}$ wolnych rodników na cm^3 .

$$N_s = N_w \frac{A_{\text{TCNQ}}}{A_{\text{DPPH}}} \quad (1)$$

A_{DPPH} – wartość pola powierzchni pod sygnałem DPPH; A_{TCNQ} – wartość pola powierzchni pod sygnałem TCNQ.

2. Na podstawie danych z Tabeli 1 oblicz średnią zawartość wolnych rodników $N_{\text{sśr}}$ w próbce TCNQ.

$$N_{\text{sśr}} =$$

3. Oblicz błąd $\Delta N_{\text{sśr}}$ jako trzykrotność odchylenia standardowego ($3 \cdot \text{SD}$).

$$\Delta N_{\text{sśr}} =$$

4. Dokonaj zaokrąglenia i zestawienia wyników w postaci $(N_{\text{sśr}} \pm \Delta N_{\text{sśr}})$ [jedn.]:

$$N_{\text{sśr}} =$$

5. Zapisz wnioski wynikające z przeprowadzonych pomiarów.